

YHTEENVETO SUOMEN VALTION KOKONAISVASTUISTA VUOSINA 2008–2011 TEHDYISTÄ TOIMENPITEISTÄ TALOUS- JA RAHOITUSVAKAUDEN VARMISTAMISEKSI EUROOPAN TALOUSALUEELLA

Suomi on osallistunut vuosina 2008-2011 lainoitusohjelmiin eri muodoissa, joka kahdenvälisesti tai epäsuorasti EU:n tai IMF:n kautta, sekä vähäisessä määrin muiden kansainvälisten rahoituslaitosten kautta (Maailmapankki, EIP, EJKP). Alla on esitetty yhteenveto Suomen kokonaisvastuista, jotka aiheutuvat vuosina 2008-2011 sovitusta talouksien tervehdyttämisohjelmista ETA:lla. **Lukuja arvioitaessa on tärkeää huomata, että toistaiseksi hyväksytyjen ohjelmien kautta aiheutuvien vastuiden kokonaismäärä, vajaat 4 mrd. euroa, on laskennallinen ja se sisältää hyvin erityyppisiä vastuita. Luku ei siten heijasta niistä aiheutuvaa taloudellista riskiä.** Suoran lainarahoituksen osuus, jolla on vaikutuksia valtiontalousarvioon, on suhteellisen pieni. On myös huomattava, että IMF:n kautta annettu sitoumus, jossa Suomen osuus on ennalta määrätty kiintiön perusteella, on periaatteessa jatkuvasti IMF:n hyödynnettävissä. Taloudellista riskiä pienetään se, että lainoitusohjelmien mukaisia lainaeriä ei ole välttämättä tarvetta täysimääräisesti nostaa. Ohjelmiin sisältyy myös tiukka ehdollisuus, jonka toteutumatta jättäminen johtaa lainaohjelman keskeytymiseen. Kaikki lainoitusohjelmat ovat lisäksi vastikkeellisia; lainoitusohjelmissa määritetään erikseen korko ja marginaali (kahdenväliset lainat, ERVV, ERVM, IMF).

1) Kahdenväliset lainat

Suomi on vuosina 2008-2011 antanut suoraa kahdenvälistä lainaa Kreikalle ja Islannille, osana laajempia lainajärjestelyjä. Lainoista on tammikuussa 2011 nostettu 675 m€ ja saatu korkotuloa yhteensä 7,83 m€ Latvialle vuonna 2009 myönnettyä kahdenvälistä lainaa ei ole ollut toistaiseksi tarvetta nostaa. Lainasitoumukset näille kolmelle valtiolle ovat yhteensä 2124 m€ Lainaerät maksetaan lähtökohdaisesti kolmen vuoden aikana ja kunkin erän maksamisen ehtona on talouden sopeutusohjelman noudattaminen, jota arvioidaan säännöllisesti.

2) Euroopan Rahoitusvakausmekanismi (ERVM) ja maksutaseapu

EU:n jäsenvaltioiden laskennalliset osuudet EU:n yhteisistä lainaohjelmista (maksutaseapu tai ERVM) jakautuvat jäsenmaiden budjettiosuuden mukaan. Suomen laskennallinen osuus on 1,60 %. ERVM:n kautta voidaan kanavoida lainaa euroalueen valtioille enintään 60 mrd. euroa, josta Suomen laskennallinen enimmäisosuus on n. 960 m€. **ERVM:n kokonaiskapasiteetista on tammikuussa 2011 käytetty yhteensä 22,5 mrd. €** Irlannin lainaohjelmaa varten, josta Suomen laskennallinen enimmäisosuus on n. 360 m€. Lainaohjelma Irlannille toteutetaan vuosina 2011–2013. Toistaiseksi tästä on maksettu yksi erä. Lisäksi ns. **EU:n maksutaseapua** voidaan myöntää perustamissopimuksen artiklan 143 mukaisesti euroalueen ulkopuolisille EU:n jäsenvaltioille. Maksutaseapua on vuodesta 2008 alkaen myönnetty Unkarille, Romanialle ja Latvialle, osana laajempia EU:n ja IMF:n sopeutusohjelmia. Suomen laskennallinen enimmäisosuus (1,60 %) EU:n maksutaseavusta näiden kolmen valtion lainaohjelmasta on yhteensä 233 m€. Lainaohjelmat ovat kesken ja tässä vaiheessa on epävarmaa, nostetaanko lainoja täysimääräisesti.

3) Euroopan Rahoitusvakausväline (ERVV)

ERVV:n kautta aiheutuva vastuu on takauksen muodossa (ERVV:n varainhankinnan takaus). Suomen osuus omavelkaisista valtiontakauksesta Euroopan rahoitusvakausvälineen varainhankinnalle on enintään 7,92 miljardia euroa (1,80 % osuus eli 440 mrd:sta). Suomen osuus perustuu EKP:n pääoma-avaimeen. ERVV:n takauksen käytöstä päättää eduskunta tapauskohtaisesti hallituksen tiedonannon pohjalta. Suomen osuus voi vaihdella tapauskohtaisesti, johtuen siitä, että tukea jo saavat maat eivät osallistu ohjelmiin (kuten Kreikka ja Irlanti Irlannin lainaohjelman osalta).

ERVV:a on toistaiseksi käytetty vain Irlannin lainoitusohjelmaan. Irlannin lainoitusohjelmasta ERVV:n rahoitusosuus on 17,7 mrd.€ Irlannin lainoitusohjelma kuitenkin rasittaa ERVV:n kapasiteettia yhteensä n. 30 mrd.€ verran. Irlannin ohjelmaan liittyvän Suomen takauksen kokonaismääräksi on arvioitu tehtyjen oletusten ja olemassa olevan tiedon perusteella 20 prosentin ylitakauksineen n. 740 m€

4) IMF

IMF:n ohjelmien kautta myönnettyistä lainoista suuri osa jakautuu maakohtaisen kiintiön perusteella. **Suomen osalta kiintiö on 0,58 % (SDR 1263)** eli n. 1440 m€ Tämä sitoumus on jatkuvasti IMF:n hyödynnettävissä globaalisti (ei ainoastaan edellä mainittuihin ohjelmiin). IMF:n käyttää tarvittaessa myös muita rahoituskeinoja (kahdenväliset lainat, velkakirjamarkkinat, New Arrangements to Borrow (NAB) -järjestely), joiden osuuksista päätetään tarvittaessa erikseen. Suomen Pankki on myöntänyt vuonna 2010 IMF:lle kahdenvälisen 1,3 mrd. € suuruisen lainan sekä 2,23 mrd:n SDR:n suuruisen NAB-lainajärjestelyn. Molemmille on myönnetty eduskunnan päätöksellä Suomen valtion takaus. Kahdenvälisestä lainasta on nostettu n. 200 000 SDR, mutta tämä siirtyy NAB:n puitteissa rahoitettavaksi, kun NAB-sopimus astuu voimaan todennäköisesti maaliskuussa 2011 ja Suomen kahdenvälisen lainan laina-aika päättyy. Näistä välineistä rahoitetut ohjelmat sisältyvät Suomen laskennallisiin osuuksiin IMF:n rahoituksesta.

LIITE:

Suomen osallistuminen EU:n valtioiden lainoitus ohjelmiin vuosina 2008–2011 (Taulukko).

Suomen valtion osallistuminen EU:n valtioiden lainoitusohjelmiin vuosina 2008–2011 (yhteenveto, 1/2011)

1) ERVV:n ja ERVM:n kokonaisvastuu, josta ERVV:n takauksen käyttö vaatii aina eduskunnan erillisen päätöksen

		Määrä Suomen osuus		
Takaus EU:n budjetista	ERVV	440000		7920
	ERVM	60000	1,60%	960

Eduskunnan hyväksymä enimmäismäärä, jonka käyttöön eduskunta voi vaikuttaa.

Laskennallinen enimmäismäärä

2) Rahoitusohjelmat EU:n tai ETA:n jäsenvaltioihin 2008-2011, suora lainasitoumus koko ohjelman ajalta, miljoonaa €

	YHT	IMF	EBRD/ WB EIB		ERVM	ERVV	E-alue	pl. Suomi	EU (MT-tuki)	Pohjois-maat Suomi	pl. UK	Ruotsi	Tanska	Suomi laina- sitoumus	josta makset- tu, 1/2011, m€	josta korkotu- loa 1/2011, m€
LATVIA	7100	1700	400	0	0	0		0	3100		1576			324	0	0
ISLANTI	3266	1491	0	0	0	0		0	0		1455			320	160	3,90
ROMANIA	19950	12950	1000	1000	0	0		0	5000		0			0		
UNKARI	20000	12500	1000	0	0	0		0	6500		0			0		
KREIKKA	110000	30000	0	0	0	0	78520		0		0			1480	515	3,93
IRLANTI	67500	22500	0	0	22500	17700		0	0		0	3800	600	400	0	
YHT	227816	81141	2400	1000	22500	17700	78520		14600		3031	3800	600	400	2124	675

3) Suomen osuudet, myönnetty suoratuki, takaus (ERVV) tai laskennallinen osuus (EU, ERVM, IMF, WB, EIB/EBRD)

	IMF	WB	EBRD/ EIB	ERVM	ERVV	EU:n tuki	MT- sitoumus	Suomi laina- yht.	Suomen osuus
LATVIA	1700	400	0	0	0	3100		324	
ISLANTI	1491	0	0	0	0	0		320	
ROMANIA	12950	1000	1000	0	0	5000		0	
UNKARI	12500	1000	0	0	0	6500		0	
KREIKKA	30000	0	0	0	0	0		1480	
IRLANTI	22500	0	0	22500	17700	0		0	
Suomen osuus	470,62	13,92	5,8	360	740,7	233,6		2124	3949

Lainan korko

3kk euribor+2,75%

3kk euribor+2,75%

3kk euribor+3,00+0,50%

Lask.

Lask.

Lask.

Lask.

Takaus,
ml.
ylitaka-
us

Lask

Suora laina

0,58%

0,58%

1,60%

1,60%

1,88%

1,60%

Irlannin
osalta